

Det nationale Fotomuseum

Af førstebibliotekar, mag.art.
Ingrid Fischer Jonge

Det kongelige Bibliotek navngav den 20. september 1996 Det nationale Fotomuseum ved en større reception i bibliotekets forhal.

Man har diskuteret oprettelsen af dette museum i henved 20 år, men det er først med Det kongelige Biblioteks store udvidelse ved havnefronten, at der bliver skabt de nødvendige fysiske rammer. Mens man diskuterede i hovedstaden, tog Odense kommune anderledes praktisk fat på sagen og stiftede Museet for Fotokunst på Brandts Klædefabrik i 1987. Der var ingen samling, men mange gode kræfter, og museet er siden blevet statsanerkendt. I Herning findes der også et fotomuseum, Danmarks Fotomuseum. Det er privat og koncentrerer sig om fotografiets tekniske historie.

På den baggrund kan man med rette spørge, hvad vi skal med endnu et fotomuseum.

Det er der selvfølgelig en række gode grunde til. Men indledningsvis kan man pege på, at der rundt i landet findes 35 veldrevne kunstmuseer, som lever i bedste forståelse med hinanden. De sikrer en bredde i formidlingen af billedkunsten og med endnu et fotomuseum, vil man tilsvarende opdage bredden i det fotografiske udtryk. Det fotografiske medium er mangefacetteret og tyngdepunktet i det kunstneriske udsagn forskyder sig konstant.

Desuden er der den væsentlige forskel mellem Det nationale Fotomuseum og Museet for Fotokunst i Odense, at man ifølge vedtægterne for Museet for

Fotokunst skal indsamle og formidle fotografi fra 1945 og fremefter. Samlingen i Det Nationale Fotomuseum strækker sig fra fotografiets begyndelse omkring 1839 og frem til i dag.

Man kan også spørge, om det ikke er ude af pagt med tiden at oprette et specialmuseum for fotografi og så tillige at gøre det på et bibliotek, også selvom dette adskiller sig fra andre biblioteker ved at være landets nationalbibliotek.

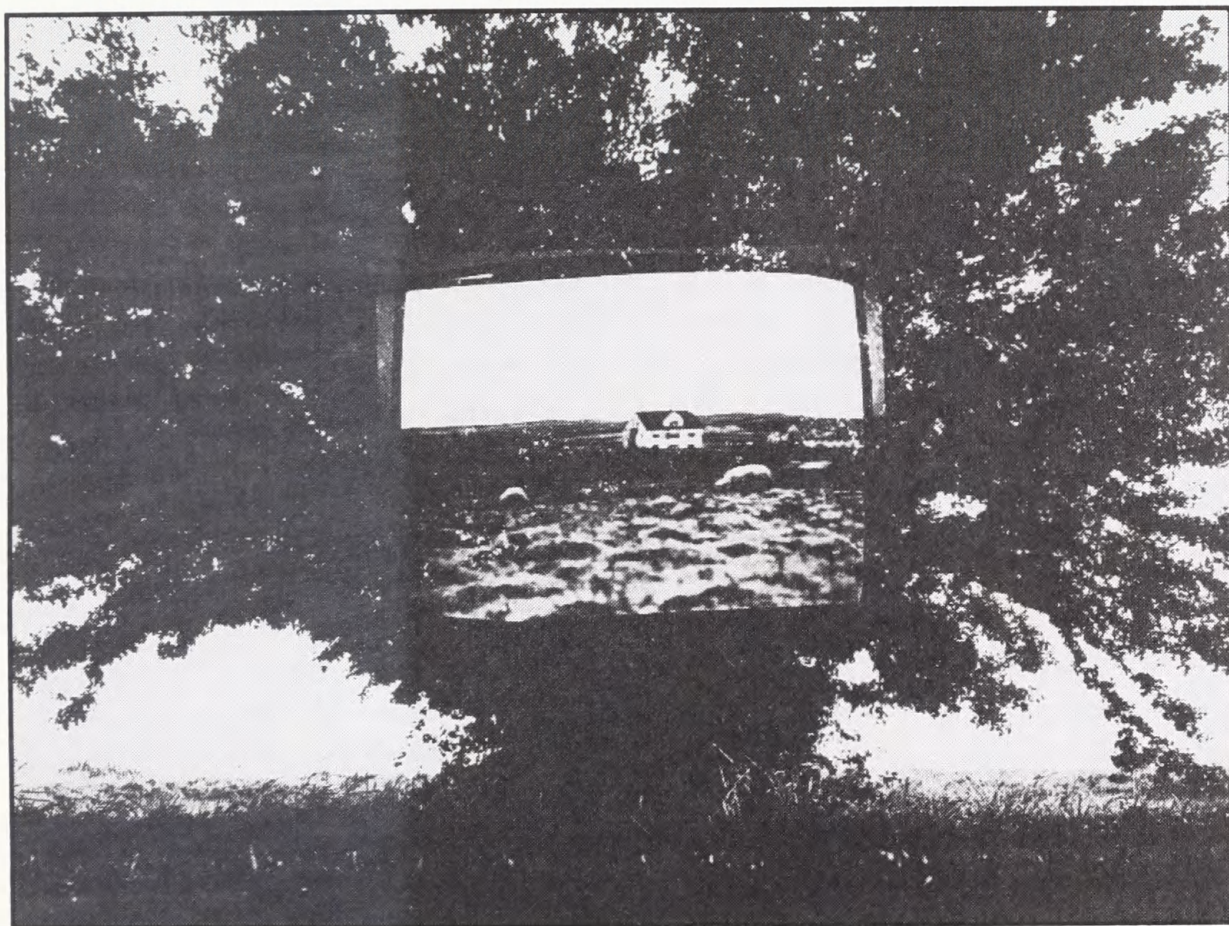
For så vidt kunne svaret være bekræftende, hvis man ser spørgsmålet i forhold til, at man efter 1980'ernes store museumsboom i udlandet er begyndt at fundere over, om man har forbygget sig og blot skabt nutidige variationer over middelalderens prangende katedraler til kontemplation for den plagede sjæl.

Svaret ville også være bekræftende, hvis man ser det i forhold til 1980'ernes postmoderne tænkning, der har foranlediget, at man tvivler på det traditionelle museumsbegreb som institution. For hvilken idé er der i at samle kunstværker ind til eftertiden, når vi samtidig har erkendt, at virkeligheden er atomiseret og kun definerbar ud fra det enkelte subjekts selvforståelse?

Desuden er man endelig i disse år ved at indse, at fotografi og billedkunst i høj grad kan være to sider af samme sag, hvorfor de to billedudtryk naturligt hører sammen og ikke bør skilles ad i specialmuseer.

Imidlertid har fotografiet - ikke mindst her i landet - været henvist til at klare sig selv i en ghetto, isoleret fra den øvrige billedkunst. Det er først her i 1990'erne, at der er kommet et gevaldigt skred i det forhold, og det skyldes, at det fotografiske medium her mod århundredets slutning i høj grad har præget

Tage Poulsen (f. 1935). Uden titel. Sølv-gelatine barytpapir, 162 x 218 mm. Gave fra kunstneren.

dagsordenen på landets billedkunstneriske scene.

Set i det lys kunne man med rette fremhæve, at oprettelsen af Det nationale Fotomuseum er ude af trit med begivenhedernes gang, da fotografiet selv er ved at løfte sig ud af sin ghetto-tilværelse.

Men i netop denne sag er det endda meget rigtigt at være på tværs af tidens tendenser. For i modsætning til de nye museumstiltag, der ses herhjemme, hvor man har fascinerende, arkitektoniske rammer, men tomme hylder i magasinerne, har Det nationale Fotomuseum allerede hylderne fyldt op til bristepunktet med en samling, der tåler sammenligning med udlandet.

Samlingen er dybt infiltreret i hele Kort-og Billedafdelingens 11 millioner af billeder, hvorfor det er umuligt at give det præcise tal på samlingens størrelse. Men der er betydelige værker af navne som William Henry Fox Talbot (1800-1877), Maxime DuCamp (1822-1894), Roger Fenton (1819-1869), Julia Margaret Cameron (1815-1879), O.G. Rejlander (1813-1875), John Thomson (1837-1872), Wilhelm von Gloeden (1856-1931), Cecil Beaton (1904-1980), Erich Salomon (1886-1944), William Klein (f. 1928), Richard Avedon (f. 1923), Martin Parr (f. 1952), Hiroshi Sugimoto (f. 1948) og Paul

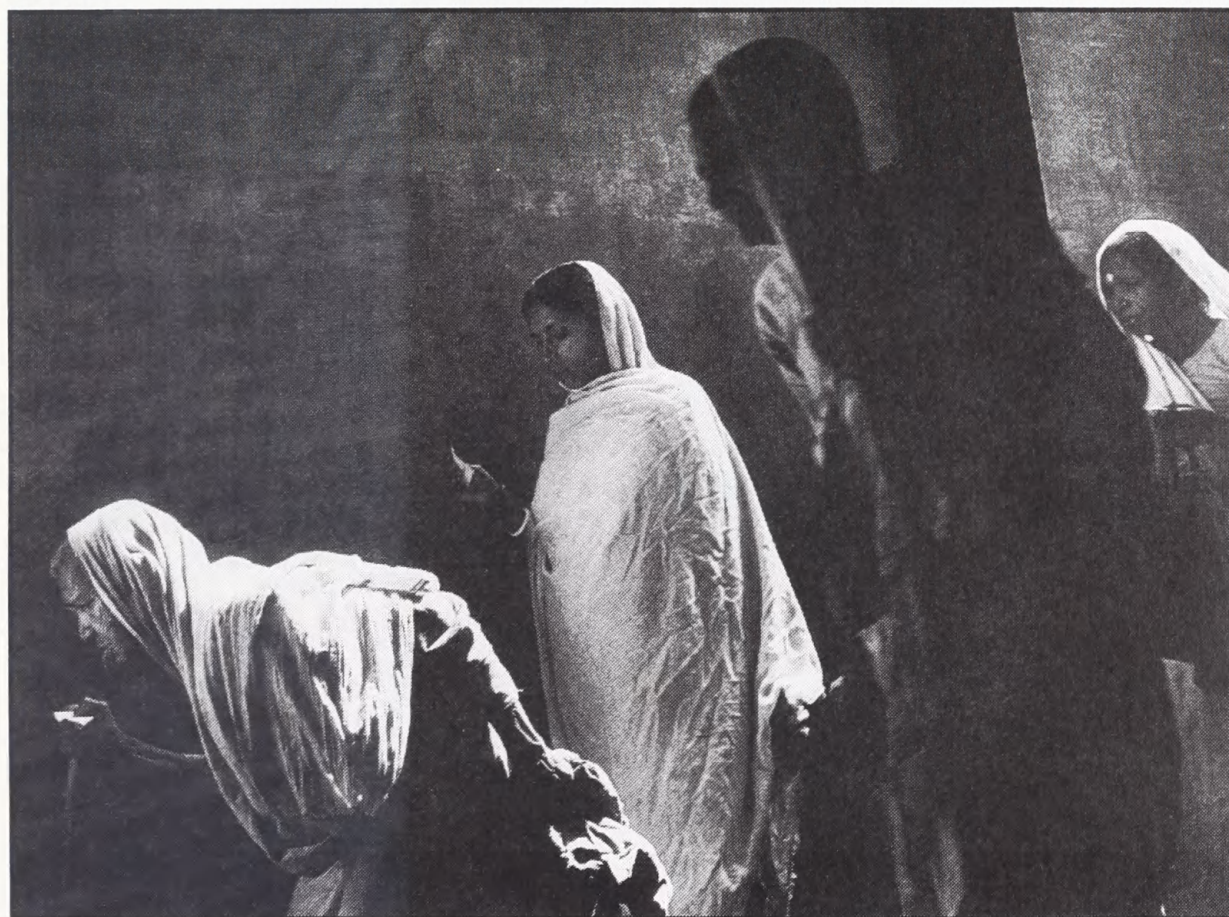
Graham (f. 1956). Dertil kan man føje hele den danske del af samlingen, som strækker sig fra fotografiets første år og frem til i dag, og hvor der bl.a. findes ca. 600 daguerreotypier.

Det var oprindeligt Kort-og Billedafdelingens leder fra 1945 til 1980, Bjørn Ochsner, der grundlagde den hurtigt voksende fotosamling. Han var klar over, at skulle den eksisterende billedsamling udvikle sig til at blive Statens Billedarkiv og nationens billedhukommelse, måtte man begynde at samle systematisk på fotografi. Det gjorde han så fremdeles i 35 år med en stor viden om fotografiets historie og med en fin indsigt i mediets særegne kvaliteter.

Det vil derfor være en uansvarlig omgang med arvesølvet, hvis man lader denne samling forblive skjult i brune konvolutter, som det er billedernes skæbne i dag, blot fordi det ikke er trendy at oprette et specialmuseum for fotografi. Ved at gå imod tidens tendens og insistere på at oprette et fotomuseum har man indledt en proces i Det kongelige Biblioteks Kort-og Billedafdeling, der næsten dagligt bringer nye væsentlige værker frem i lyset.

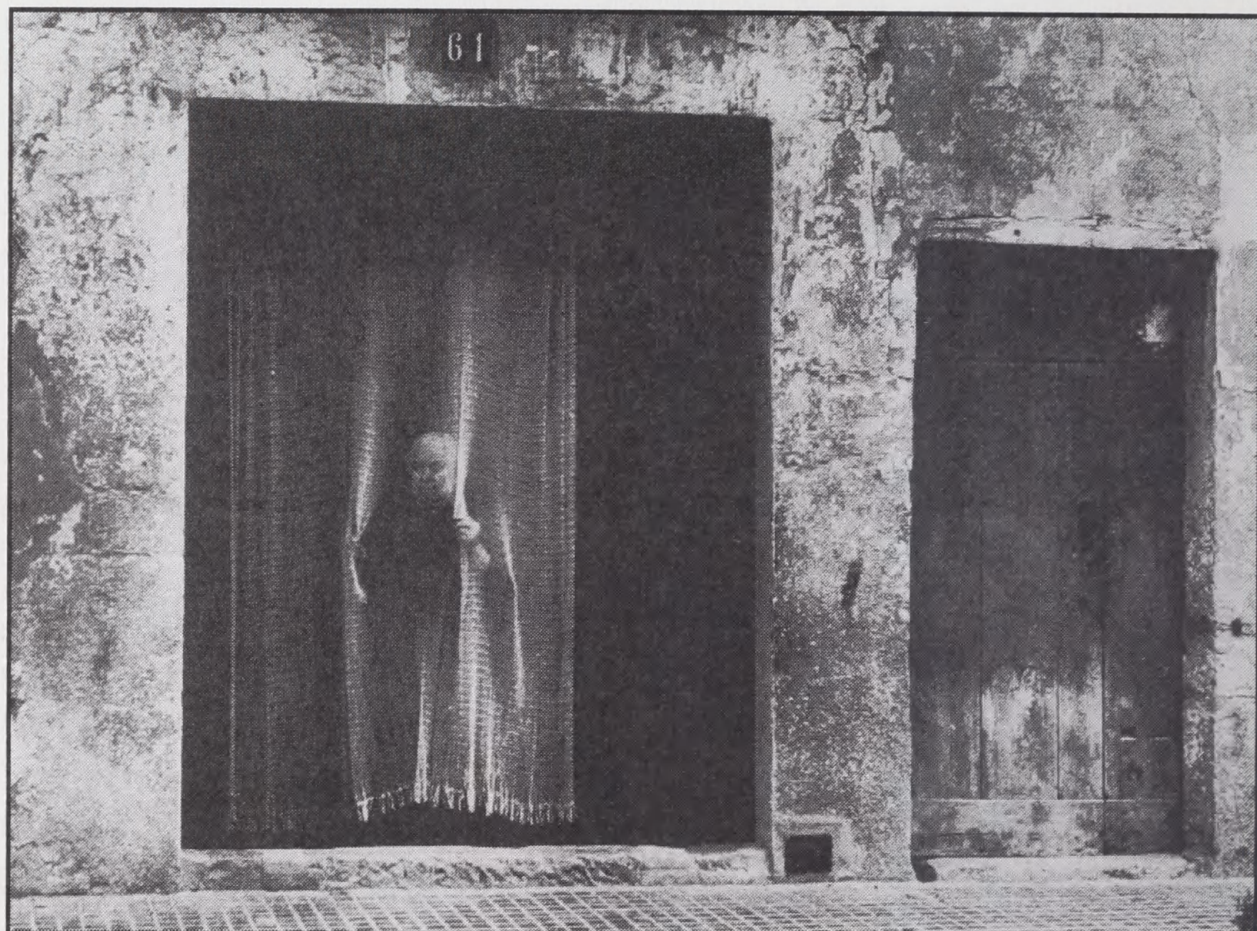
Ved at insistere på oprettelsen af et fotomuseum sættes der en standard for, hvilke normer fotografierne skal registreres og opbevares efter. I den to-årige byggeperiode koncentrerer man sig derfor om at få samlingen omordnet.

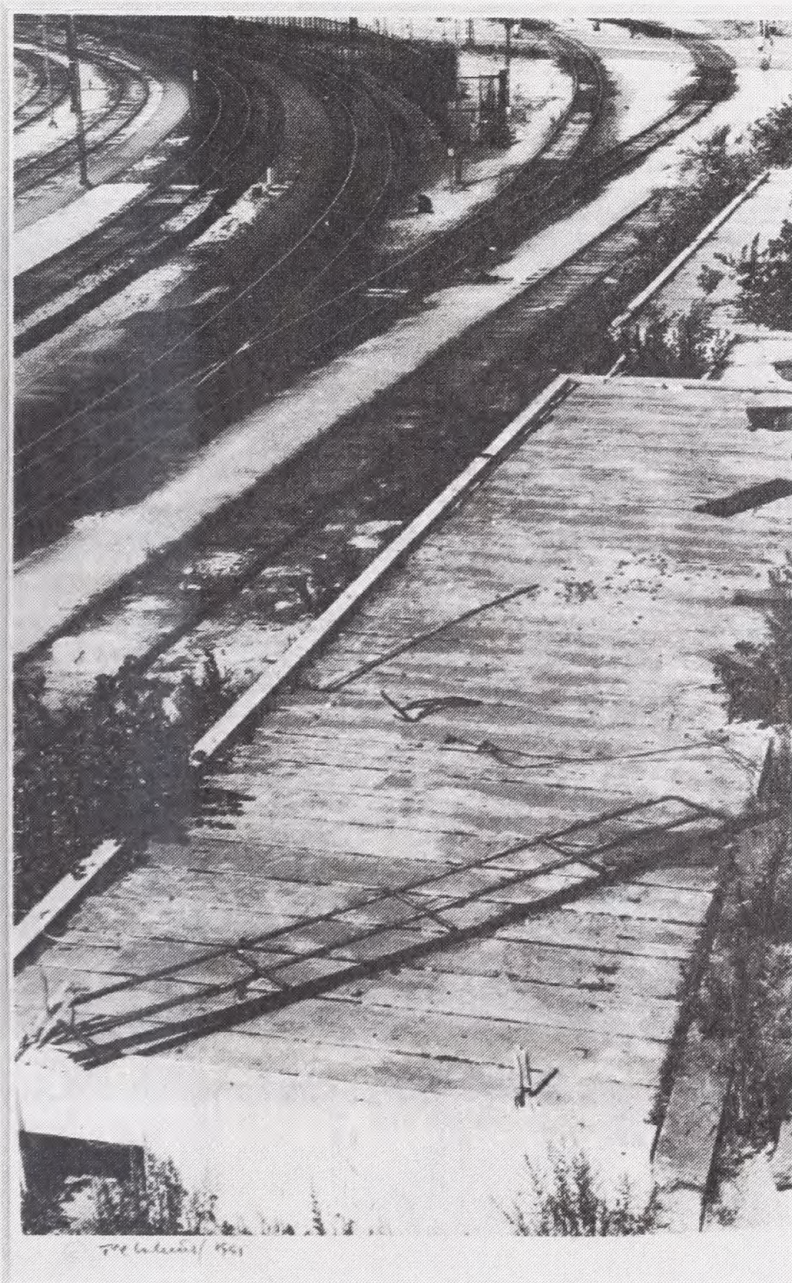
Klaus Holting (f. 1961). Udstødte enker, Vrindavan, Nordindien 1991/1996. Sølv-gelatine barytpapir, 302 x 410 mm. Gave fra kunstneren.

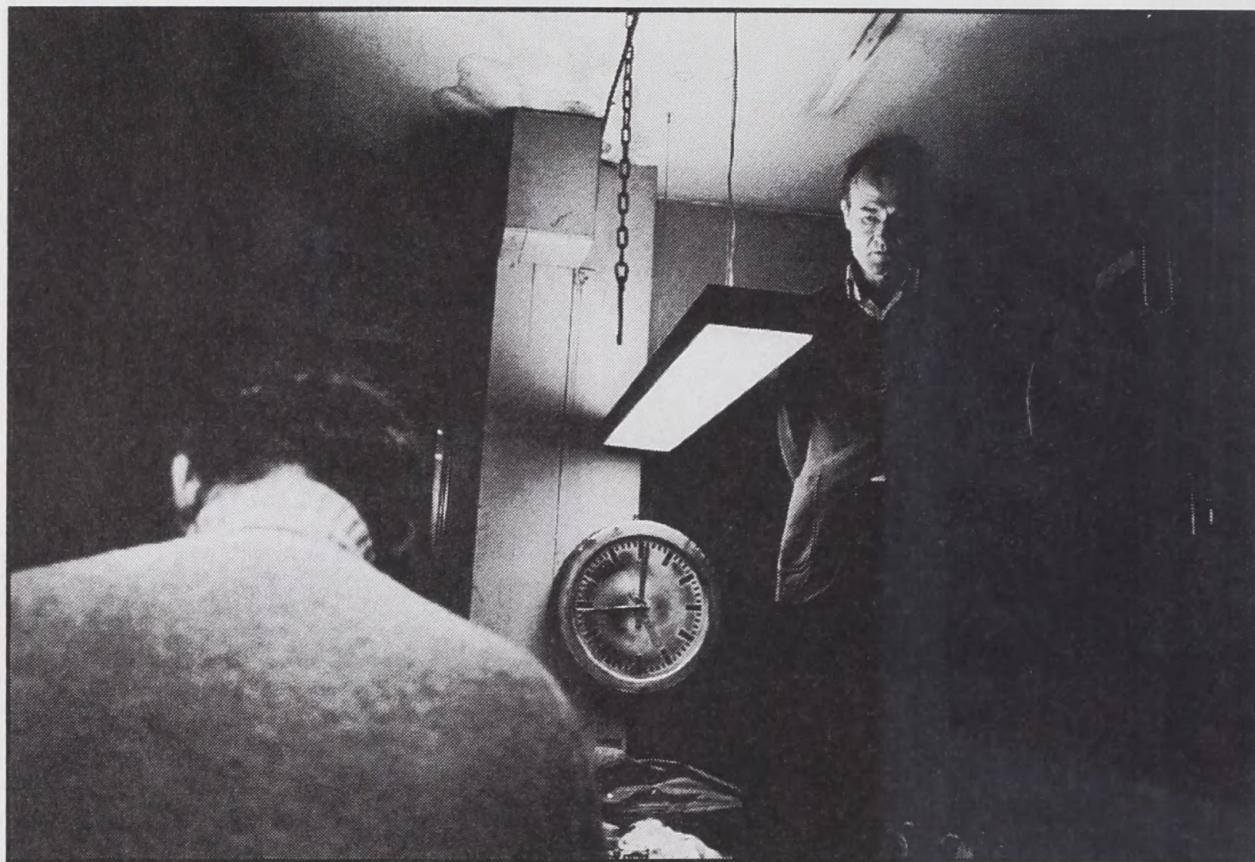
Georg Oddner (f. 1923). "Bakom draperiet", Alicante, Spanien 1954/1995. Sølv-gelatine barytpapir, 253 x 343 mm. Gave fra kunstneren.

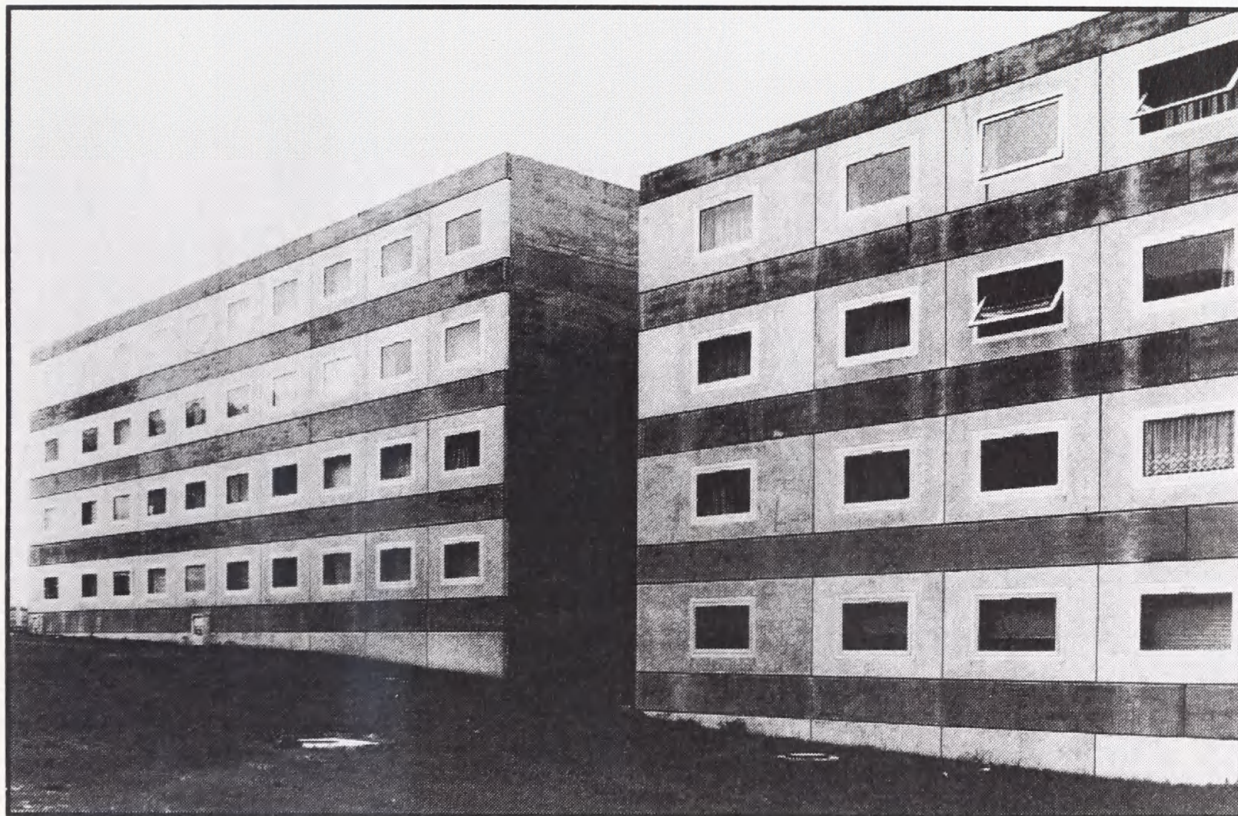
Tove Kurtzweil (f. 1938). Fra serien: *Det sansede København*, 1995. Sølv-gelatine barytpapir, 254 x 164 mm. Gave fra kunstneren.

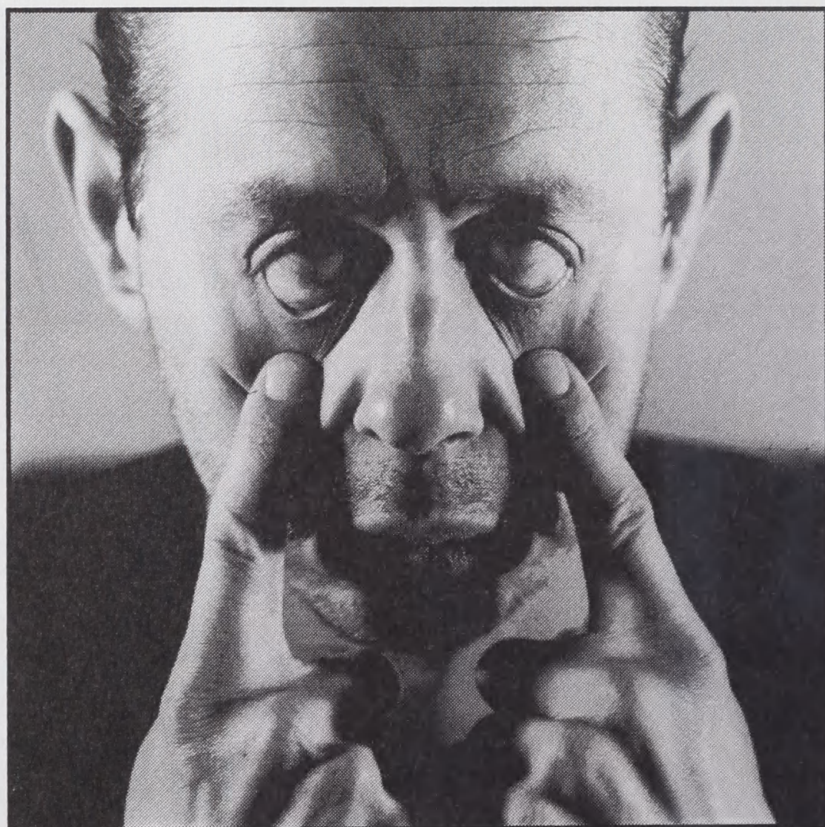
Krass Clement (f. 1946). København 1987. Sølv-gelatine barytpapir, 384 x 570 mm. Gave fra kunstneren.

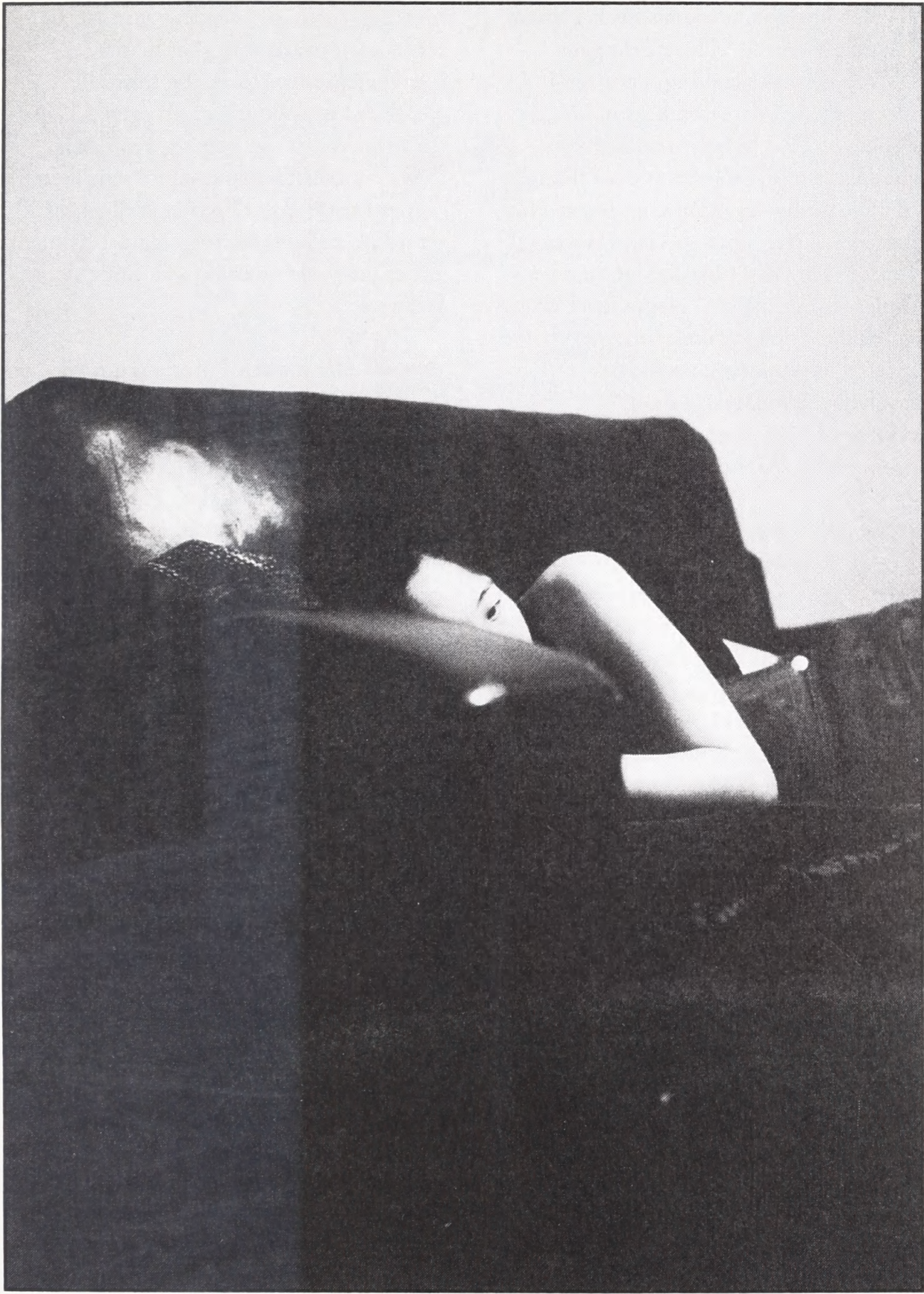
Thomas Ruff (f. 1958). Antipodes I, Dijon 1993. C-print, 190 x 260 cm. 2/4. Erhvervet 1997.

Ole Christiansen (f. 1955). Billedkunstneren Michael Kvium, 1992/1996. Sølv-gelatine barutpapir, 305 x ca. 307 mm. Gave fra kunstneren.

Paul Graham (f. 1956). Yuki, London 1994. Fra serien: Television Portraits. Cibacrome, 108 x 89 cm. Edition 5. Erhvervet 1996.

I dag ligger en fotografis værker spredt ud i Kort- og Billedafdelingens topografiske samling, i portræt-samlingen og i emnesamlingen. Det er planen, at disse billeder trækkes ind i museets samling, således at det i fremtiden vil blive muligt at se f.eks. en Jesper Høms samlede oeuvre. Som specialmuseum vil det desuden være naturligt, at man her samler en ekspertise i fotografiets historie og teknik. I den forbindelse er der derfor oprettet et dokumentationsarkiv over danske og udenlandske fotografer, således at forskere og andre brugere hurtigt vil kunne finde relevante oplysninger.

Det kongelige Biblioteks udvidelse ved havnefronten, som i daglig tale går under betegnelsen Diamanten, er tegnet af arkitekterne Schmidt, Hammer og Lassen. Der vil Det nationale Fotomuseum få udstillings-faciliteter på ialt 417 kvm fordelt med 337 kvm til særudstillinger og ca. 80 kvm til ophængning af den permanente samling, for at man til enhver tid vil kunne se værker fra museets egen samling.

Der vil også komme nye magasiner og en læsesal med direkte adgang til den store samling af fotolitteratur, der opstilles på åbne hylder.

Det nationale Fotomuseum er administrativt en sektion i Kort- og Billedafdelingen. En anden sektion i afdelingen er Billedsektionen, der fortsætter sin hidtidige rolle som billedarkiv og således fører den nationale forpligtigelse videre som Statens Billedarkiv. Det er vigtigt at sikre, at det kulturhistoriske aspekt i det fotografiske medium ikke glemmes i alle de nye aktiviteter.

Et museums opgave er i dag ikke kun at bevare, erhverve, registrere,

forske og formidle fortidens minder. Et museums opgave er også at bevare, erhverve, registrere, forske og formidle samtidens fortolkning af sin egen tid. Et museum vil hurtigt gøre sig overflødig, hvis man ikke forholder sig til samtiden. Det er i dette spændingsfelt mellem fortid og nutid, mellem det evige og det flygtige at det moderne museum skal finde sit fodfæste.

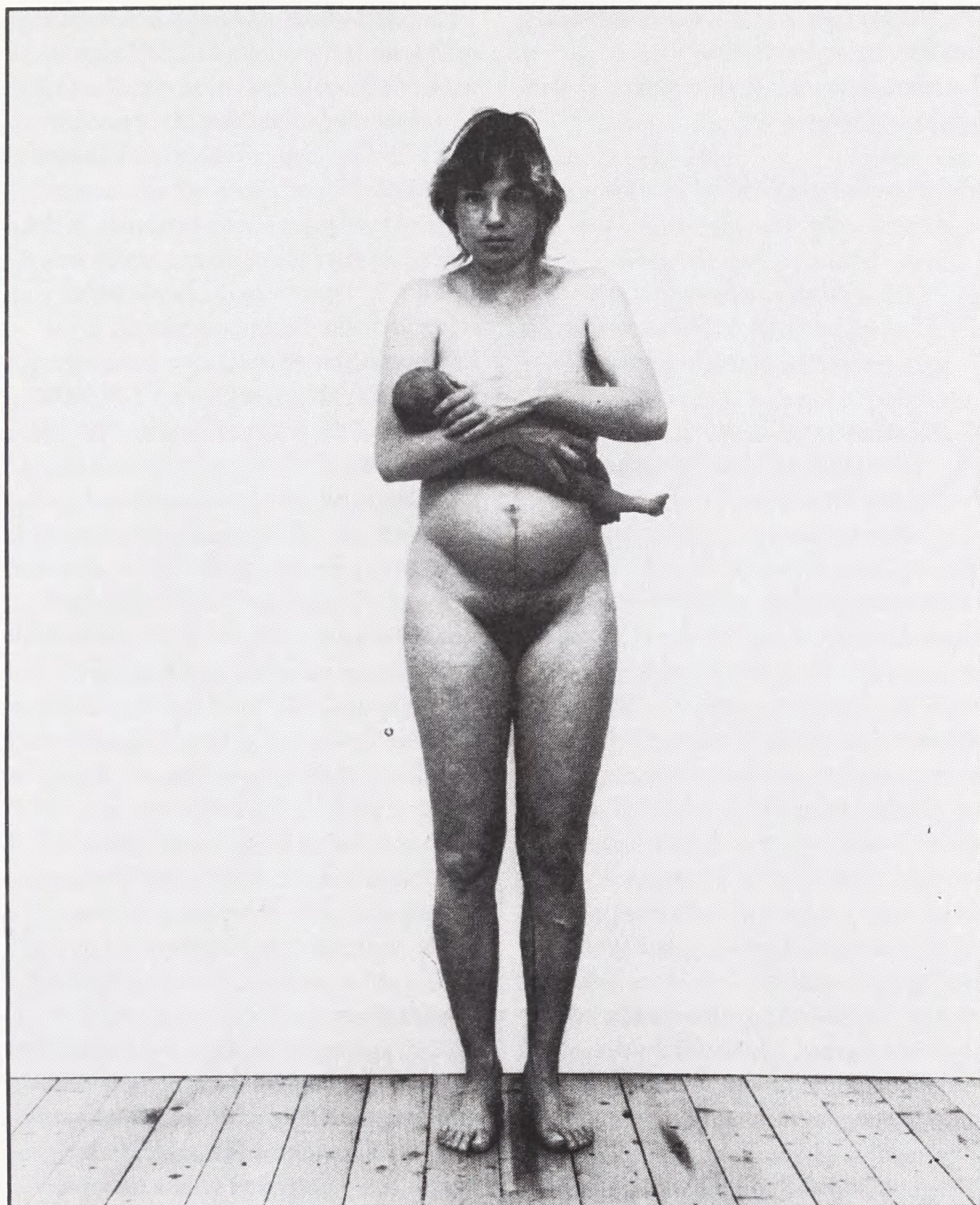
Det nationale Fotomuseum vil indtage sin naturlige plads i det samlede museumsbillede og gøre sit til at dansk fotografi stimuleres gennem en vedvarende dialog. For ikke at stivne i en modernistisk opfattelse af, hvad der er fotografi og hvad der ikke er fotografi, vil Det nationale Fotomuseum være åben overfor de bevægelser, der sker indenfor det fotografiske medium, ligesom man vil være opmærksom på de hybride former mediet til tider antager i disse år. En væsentlig opgave vil ligge i de kommende udstillingsaktiviteter, og det er først og fremmest her det brede publikum vil møde museet med de endnu i dag skjulte samlinger. Der vil blive tale om et længe ventet møde, og museet vil gøre sit til at det møde var værd at vente på.

Ovenstående er en bearbejdet udgave af tale holdt ved museets navngivning den 20. september 1996.

Ved samme lejlighed udgav Det nationale Fotomuseum / Det kongelige Bibliotek bogen Bjørn Ochsner: *Fotografi på tryk. Essays og artikler*. Udvalg og indledning ved Ingrid Fischer Jonge. 172 s. ill. s/h, pris kr. 125.

Bogen kan købes ved henvendelse til Det kongelige Bibliotek.

*Rineke Dijkstra (f. 1959). Tesla, Amsterdam, Holland, 16. maj 1994. C-print, 62 x 52 cm.
Edition: 7/15. Erhvervet 1997.*